

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobců:

- a) X, nar. X,
bytem X,
- b) X, nar. X,
bytem X,
- c) X, nar. X,
bytem X,
- d) X, nar. X,
bytem X,
- e) X, nar. X,
bytem X,
- f) X, nar. X,
bytem X,
- g) X, nar. X,
bytem X,
- h) X, nar. X,
bytem X,
- i) X, nar. X,
bytem X,
- j) X, nar. X,
bytem X,

k) X, nar. X,
bytem X,
l) X, nar. X,
bytem X,
m) X, nar. X,
bytem X,
n) X, nar. X,
bytem X,
o) X, nar. X,
bytem X,
p) X, nar. X,
bytem X,
q) X, nar. X,
bytem X,
r) X, nar. X,
bytem X,
s) X, nar. X,
bytem X,
t) X, nar. X,
bytem X,
u) X, nar. X,
bytem X,
v) X, nar. X,
bytem X,
w) X, nar. X,
bytem X,
x) X, nar. X,
bytem X,
y) X, nar. X,
bytem X,
z) X, nar. X,
bytem X,
aa) X, nar. X,
bytem X
ab) X, nar. X,
bytem X,

všichni zastoupeni advokátem JUDr. Josefem Kopřivou
sídlem Václavské náměstí 819/43, 110 00 Praha

proti

žalovanému:

Generální ředitel Vězeňské služby České republiky
sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2022, č. j. VS-33455-10/ČJ-2022-80000L-51ODV

takto:

- I. Rozhodnutí Generálního ředitele Vězeňské služby České republiky ze dne 28. 6. 2022, č. j. VS-33455-10/ČJ-2022-80000L-51ODV, se zrušuje v rozsahu, v němž byla zamítnuta odvolání žalobců a potvrzeno vůči nim rozhodnutí ředitele Věznice Stráž pod Ralskem ze dne 16. 12. 2021, č. j. VS-118827-81/ČJ-2021-801300-ŘVP18, a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 96 342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Josefa Kopřivy.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobci domáhají zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, jehož výrokem I. bylo zamítnuto jejich odvolání a potvrzeno rozhodnutí ředitele Věznice Stráž pod Ralskem (dále jen „ředitel věznice“) ze dne 16. 12. 2021, č. j. VS-118827-81/ČJ-2021-801300-ŘVP18. Tímto prvostupňovým rozhodnutím nebylo vyhověno žádosti žalobců o zaplacení hodin odpracovaných v souvislosti s § 60 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“), za období let 2018 a 2020. Výrokem II. napadeného rozhodnutí žalovaný s odkazem na § 177 odst. 2 zákona o služebním poměru nepřiznal žalobcům náhradu nákladů odvolacího řízení.
2. Ze správního spisu vyplynulo, že se žalobci ve svých žádostech domáhali proplacení finanční částky za hodiny odpracované jako odečitatelné přestávky ve službě za u každého specifikované období v průběhu let 2018 až 2021. Uváděli přitom, že ve službě nečerpali přestávky v práci, ale pouze přiměřenou dobu na jídlo a odpočinek, která se však započítává do pracovní doby a náleží za ni služební příjem.
3. V průběhu správního řízení vyzval ředitel věznice žalobce, aby konkretizovali skutečnosti, které prokazují důvodnost jejich žádostí. Požadoval zejména uvedení konkrétních okolností, které měly vést k nemožnosti čerpání přestávky.
4. Žalobci na tuto výzvu reagovali písemným vyjádřením, v němž uvedli, že personální a organizační poměry ve věznici objektivně neumožňovaly řádné čerpání přestávek ve službě tak, jak je předpokládá zákon. Zdůraznili, že neexistuje žádné konkrétní organizační opatření, které by popisovalo fungování systému střídání na velených stanovištích. Zároveň navrhli provedení dalších důkazů.
5. V prvostupňovém rozhodnutí vycházel ředitel věznice zejména z denních rozkazů vedoucího vězeňské stráže, včetně příloh č. 3 – evidence čerpání přestávek příslušníků vězeňské stráže na jídlo a oddech za rozhodné období, denních rozkazů vedoucího oddělení

výkonu trestu včetně příloh č. 1 – evidence čerpání přestávek za rozhodné období, výkazů odsloužených hodin účastníků – příslušníků vězeňské stráže za rozhodné období, výkazů odsloužených hodin účastníků – příslušníků oddělení výkonu trestu za rozhodné období, analýz dozorcích a strážních stanovišť, seznámení příslušníků – přestávky ve službě oddělení výkonu trestu a vězeňské stráže, protokolů o výsledcích žalobců a svědků a řady interních normativních aktů platných za rozhodné období.

6. V první části rozhodnutí ředitel věznice popsal jednotlivé důkazy. Nejprve shrnul podstatný obsah výpovědí žalobců a dalších svědků. Dále vyličil skutečnosti vyplývající z listinných důkazů týkajících se dozorcí služby. Předně odkázal na Rozpis dozorcích stanovišť, v němž jsou jednotlivá stanoviště popsána s tím, že je určeno, zda se jedná o stanoviště pevná nebo pohyblivá. Konstatoval rovněž, že na pohyblivých stanovištích nejsou dozorcí střídáni. Na pevném stanovišti ke střídání dochází, jeho mechanismus však neupravuje žádná interní norma. Opuštění stanoviště dozorcem pak není řešeno ani v Rozpisu dozorcích stanovišť.
7. Povinnosti na jednotlivých stanovištích upravuje zejména Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 5/2016, o zaměstnancích a příslušnících Vězeňské služby České republiky zabezpečujících výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody a výkon zabezpečovací detence (dále jen „NGŘ č. 5/2016“), Vnitřní řád pro odsouzené ve Věznici Stráž pod Ralskem (dále jen „Vnitřní řád pro odsouzené“), Povinnosti pro výkon dozorcí služby oddělení výkonu trestu a IDS výkonu trestu ve Věznici Stráž pod Ralskem (dále jen „Povinnosti pro výkon dozorcí služby“) a Zásady vnitřní bezpečnosti.
8. Evidenci čerpání přestávek obsahují podle ředitele věznice přílohy k denním rozkazům, za jejichž řádné vyplnění odpovídá inspektor dozorcí služby (dále jen „IDS“). Případné nečerpání přestávky na jídlo a odpočinek se v souladu s § 2 odst. 4 Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 68/2017, kterým se stanoví některé podrobnosti k době služby příslušníků a o výplatě služebního příjmu (dále jen „NGŘ č. 68/2017“), zaznamenaná do příslušného rozkazu včetně uvedení důvodu, pro který nemohla být přestávka na jídlo a odpočinek vyčerpána. Náležitosti denních rozkazů jsou upraveny v NGŘ č. 5/2016 a v Metodickém listu ředitele odboru výkonu vazby a trestu č. 26/2006, kterým se upravuje forma a obsah při vydávání denních rozkazů a denních nařízení vedoucího oddělení výkonu trestu s účinností od 15. 9. 2006 do 19. 11. 2019. Z uvedených denních rozkazů ředitel věznice zjistil, že všichni žalobci v rozhodném období stvrdili svými podpisy, že přestávky řádně čerpali. Porovnáním denních rozkazů a hromadných směnových výkazů bylo zjištěno, že příslušníci mají evidované a ve výkazech vykázané odsloužené hodiny po odečtu přestávek, což ve výkazu stvrdili svými podpisy.
9. V další části rozhodnutí se ředitel věznice věnoval zpracované Analýze dozorcích stanovišť ve věznici Stráž pod Ralskem. Uvedl, že výkon služby je ve většině případů realizován na pohyblivých stanovištích, která jsou definována v § 89 odst. 2 písm. d) NGŘ č. 5/2016. Ze samotného názvu tohoto stanoviště vyplývá, že příslušník pro jeho opuštění nemusí být střídán a v době jeho nepřítomnosti jej zastupuje jiný dozorce se stejnými pravomocemi, proto tam je veleno více příslušníků. Následně se ředitel věznice zabýval charakteristikou jednotlivých dozorcích stanovišť. Dospěl přitom k závěru, že kromě stanoviště č. 4 jsou všechna stanoviště pohyblivá. Na jediném pevném stanovišti je střídání zajištěno prostřednictvím jiného příslušníka z pohyblivého stanoviště a vystřídání je zaznamenáno v Knize předání a převzetí služby.

10. Z analýzy dozorčích stanovišť podle ředitele věznice dále vyplynulo, že žádná interní norma neupravuje přesný způsob čerpání přestávky. Je tedy na každém příslušníkovi, aby se rozhodl, jak ji stráví. V této době nemusí být na příjmu a může opustit prostory věznice. Příslušník čerpající přestávku rovněž není povinen provádět služební úkony. Pokud ovšem nastane mimořádná událost, do které bude muset zasáhnout, bude mu přestávka nahrazena, případně proplacena. U příslušníků velených na dozorčí stanoviště, včetně stanoviště IDS, který čerpá přestávku bez nutnosti střídání, se tedy nejedná o nepřerušitelný výkon služby.
11. Následně ředitel věznice popsal skutečnosti vyplývající z listinných důkazů týkajících se strážní služby. Předně odkázal na Rozpis strážních stanovišť, v němž jsou jednotlivá stanoviště obdobně jako u dozorčí služby rozdělena na pevná a pohyblivá. Výkon strážní služby ve Věznici ve Stráži pod Ralskem je přitom ve většině případů realizován na pevných stanovištích, která jsou definována § 36 odst. 1 písm. a), c) a e) Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 33/2019 o vězeňské a justiční stráži (dále jen „NGŘ č. 33/2019“). Podle ředitele věznice střídání na těchto stanovištích provádí zaváděním vrchní inspektor strážní služby (dále jen „VISS“) nebo inspektor strážní služby (dále jen „ISS“). Na pohyblivých stanovištích ke střídání nedochází, neboť přestávky jsou plánovány tak, aby nedocházelo ke kolizi se služebními povinnostmi. Ředitel věznice rovněž vyjmenoval relevantní interní předpisy upravující povinnosti příslušníků strážní služby.
12. Evidenci čerpání přestávek obsahují obdobně jako u dozorčí služby přílohy k denním rozkazům, za jejichž řádné vyplnění odpovídá ISS. Případné nečerpání přestávky na jídlo a odpočinek se v souladu s § 2 odst. 4 NGŘ č. 68/2017 je taktéž zaznamenáno do příslušného rozkazu. Náležitosti denních rozkazů jsou upraveny v Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 23/2014 (dále jen NGŘ č. „23/2014“) o vězeňské a justiční stráži a NGŘ č. 33/2019. Z uvedených denních rozkazů ředitel věznice zjistil, že všichni žalobci v rozhodném období stvrdili svými podpisy, že přestávky řádně čerpali. V hromadných směnových výkazech měli žalobci evidovány odsloužené hodiny po odečtu přestávek, správnost výkazů stvrzovali podpisy.
13. V další části odůvodnění ředitel věznice popsal Analýzu strážních stanovišť ve Věznici Stráž pod Ralskem. Uvedl, že na pevných stanovištích je střídání zajištěno jinými příslušníky strážní služby a na pohyblivých ke střídání nedochází. V době nepřítomnosti příslušníka jej zastupuje jiný strážný se stejnými pravomocemi. Následně se ředitel věznice zabýval charakteristikou jednotlivých strážních stanovišť. Konstatoval, že stanoviště č. 1 až 5 jsou pevná a č. 6 až 7 jsou pohyblivá. Na pohyblivých stanovištích ke střídání nedochází. Stanoviště VISS a ISS jsou denním rozkazem obsazována jako pohyblivá stálá, oproti tomu stanoviště ISS-O jako pevné stálé. Dále bylo popsáno, že příslušníci strážní služby velení na strážní stanoviště č. 1 až 6 se v denní i noční směně střídají na pevných i pohyblivých stanovištích. V průběhu služby jsou všichni strážní střídání po dvou hodinách a to tak, že za 12hodinovou službu je strážný velen 8 hodin na pevná strážní stanoviště a 4 hodiny je velen na pohyblivé stanoviště č. 7, kde nemají časově vázané úkoly, čerpání přestávek je umožněno bez nutnosti hlášení střídání. Ke stanovištím VISS a ISS ředitel věznice konstatoval, že čerpání přestávky si může VISS, resp. ISS koordinovat bez nutnosti střídání. Stanoviště ISS-O musí být vždy obsazeno, strážný může být vystřídán ISS, VISS nebo příslušníkem se stejnými pravomocemi, který ho zastoupí.

14. Z analýzy strážních stanovišť podle ředitele věznice dále vyplynulo, že žádná interní norma neupravuje přesný způsob čerpání přestávky a je na každém příslušníkovi, jak ji stráví. V této době nemusí být na příjmu a může opustit prostory věznice obdobně jako u dozorcí služby. Příslušník čerpající přestávku také není povinen provádět služební úkony, pokud ovšem nastane mimořádná událost, do které bude muset zasáhnout, bude mu přestávka nahrazena, případně proplacena. Rovněž u příslušníků oddělení vězeňské stráže nejde o nepřerušitelný výkon služby, služba je koncipována tak, že ve směně je dostatek příslušníků, aby se mohli vzájemně zastupovat a střídat.
15. Ředitel věznice se dále zabýval podrobným hodnocením dalších důkazů, včetně návrhů na doplnění dokazování a svědeckých výpovědí. Závěrem shrnul, že je zcela na osobě příslušníka, jakým způsobem stráví čerpanou přestávku. Je-li na svém stanovišti dobrovolně a plní u toho pokyny služebního funkcionáře i v době přestávky, jedná se o situaci založenou čistě na jeho vlastním rozhodnutí. Doplnil, že případnou nemožnost čerpat přestávku mají příslušníci možnost ohlásit svému nadřízenému při seznámení s měsíčním hromadným směnovým výkazem. Podle ředitele věznice bylo dále jednoznačně prokázáno, že přestávky byly žalobcům plánované a poskytované tak, aby se nemuseli zajímat o službu jako takovou. Za prokázané považoval rovněž to, že všichni žalobci byli během čerpání přestávek náležitě střídáni nebo zastoupeni a nacházeli se tak v režimu přerušného výkonu služby.
16. Ředitel věznice rovněž připomněl, že žalobci nebyli schopni podpořit svá tvrzení poukázáním na konkrétní případ, kdy jim nebylo umožněno přestávku čerpat. V jejich výpovědích ředitel věznice shledal rozpory týkající se možnosti nezajímat se o výkon služby během přestávky a v rozdílech na nahlížení na denní a noční služby. Žalobci nebyli schopni označit žádný relevantní předpis, který by jim v řádném čerpání přestávek bránil, a rovněž neoznačili, kdy konkrétně by k takové situaci mělo dojít. Údajné nečerpání přestávek nikomu nehlásili. Ředitel věznice proto rozhodl tak, že žalobci na zaplacení odpracovaných hodin nárok nemají.
17. Proti prvostupňovému rozhodnutí podali žalobci blanketní odvolání, které následně doplnili. Předně namítali, že závěry ředitele věznice neodpovídají provedenému dokazování. Nepřihlédl totiž k tomu, že každodenní nápad práce neumožňuje žalobcům čerpání přestávek v předepsaných časech a málokdy vcelku. K tomu odkázali na výpověď žalobce d) a účastníků řízení X a X. Dodali, že příslušníci mají neustále zapnutou vysílačku a jsou na příjmu pro výkon služby i v době čerpání přestávky ve službě. K tomu odkázali na výpověď žalobce a), účastníka X žalobce c) a žalobce d).
18. Doplnili, že Ve Věznici Stráž pod Ralskem neexistují žádná konkrétní pravidla čerpání přestávek ve službě ani pravidla vzájemné zastupitelnosti příslušníků v době čerpání přestávek. Možnost čerpání přestávek ve službě je ve věznici založena na schopnosti účastníků dohodnout se na jejich zastoupení pro tuto dobu se svými kolegy, jak plyne z výpovědí svědků X, X a X.

19. Ředitel věznice podle žalobců v prvostupňovém rozhodnutí sám potvrdil, že mohou nastat ojedinělé situace, kdy bude příslušník vyzván k provedení nějakého služebního zákroku v rámci mimořádné události nebo vyhlášením tísňového signálu. Okolnosti výkonu služby organizačně a personálně neposkytovaly a neumožňovaly žalobcům čerpat přestávky na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru.
20. S odkazem na čl. 2 bod 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby a nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2021, sp. zn. II. ÚS 1854/20, namítali, že doba, po kterou je zaměstnanec připraven zasáhnout, je pracovní dobou bez ohledu na to, zda k zásahu dojde, či nikoli. Práci, která si v těchto případech zaslouží podle čl. 28 Listiny spravedlivou odměnu, je pouhá připravenost zasáhnout, nikoli zásah samotný.
21. K podanému odvolání přezkoumal prvostupňové rozhodnutí žalovaný. Předně konstatoval, že ředitel věznice se s veškerými návrhy a námitkami žalobců dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal v prvostupňovém rozhodnutí, jeho argumentace koresponduje s provedeným dokazováním a má oporu ve správním spisu. V podrobnostech žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí, kde byla provedena detailní analýza dozorcích a strážních stanovišť ve Věznici Stráž pod Ralskem. Z ní vyplynulo, že žalobci svým střídáním či zastupováním neoslabují činnost pevných ani pohyblivých stanovišť. Služba je totiž koncipována tak, že na pohyblivém stanovišti nemusí být příslušník střídán, ale v případě jeho nepřítomnosti vykonává případné neodkladné služební úkoly další příslušník se stejnými pravomocemi a povinnostmi. Na pevných stanovištích jsou příslušníci střídáni, neboť takové stanoviště musí být neustále obsazeno, přičemž ve směně je dostatek příslušníků, aby se mohli vzájemně zastupovat a střídali, aby byl zajištěn chod věznice a zároveň bylo dodrženo čerpání přestávek. I ve vztahu ke stanovištím VISS, ISS a ISS-O ředitel věznice popsal výkon služby i čerpání přestávek.
22. K provedeným výsledkům konstatoval, že žalobci nebyli schopni podpořit svá tvrzení uvedením konkrétního případu, kdy jim nebylo umožněno čerpat přestávku na jídlo a odpočinek. Žalobci dále uváděli, že svému nadřízenému nehlásili údajné nečerpání či neodčerpání přestávky, přestože tak podle § 45 odst. 1 písmena h) zákona o služebním poměru učinit měli. Podle žalovaného tedy bylo dostatečně prokázáno, že systém čerpání přestávek ve věznici i přes každodenní nápad práce umožňuje žalobcům řádné čerpání přestávek. Žádný z žalobců však v průběhu řízení nedoložil, že by nastala situace, kdy by v případě mimořádné události nečerpal přestávku.
23. Ke skutečnosti, že i v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek mají žalobci zapnutou vysílačku a musí být na příjmu, žalovaný uvedl, že neexistuje žádná interní právní norma, která by příslušníkům nařizovala mít v době přestávky zapnutou vysílačku či být na telefonu. Žalovaný pouze připomněl, že se na příslušníky vztahuje obecná povinnost zasáhnout i v době mimo svou službu zakotvená v § 7 odst. 3, odst. 4 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky (dále jen „zákon o Vězeňské službě“). Tato povinnost je však pouze obecnou povinností odrážející specifika výkonu služby u bezpečnostního sboru. Žalovaný rovněž s odkazem na rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 27. 7. 2018, č. j. 65 Ad 2/2017-79, uvedl, že mimořádné události nelze vztáhnout pod běžný výkon služby. Podle žalovaného má tedy příslušník povinnost zasáhnout, pokud zachytí signál o

mimořádné události. Neznamená to však, že by byl sankcionován za nezakročení v případě, že by signál o mimořádné události nezachytil.

24. Žalovaný dále zdůraznil, že zastupitelnost v době čerpání konkrétní přestávky na jídlo a odpočinek je za příslušníky dána vždy. Zastoupení či vystřídaní příslušníci při čerpání přestávky nenesou žádnou odpovědnost za dění na stanovišti a nemusí mít tedy o dění na stanovišti žádný zájem. Žalobci tak měli možnost strávit přestávku dle svého uvážení, mohli se volně pohybovat po areálu věznice či areál věznice opustit. Žalovaný však přisvědčil žalobcům, že jsou jistým způsobem omezeni ve svých aktivitách, což ovšem vyplývá z toho, že vykonávají službu v režimovém prostředí.
25. Žalovaný závěrem shrnul, že v rámci řízení nebyl zjištěn žádný organizační a personální nedostatek, kterým by nebyl respektován smysl přestávky na jídlo a odpočinek v souladu s § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru. Odvolání proto zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Výrok o nepřiznání nákladů odvolacího řízení odůvodnil žalovaný tím, že žalobci neměli v řízení o odvolání úspěch.

II. Žaloba

26. Žalobci v podané žalobě poukázali na skutečnost, že ve výpovědích řadových příslušníků a vedoucích příslušníků je značný rozpor. Z výpovědí řadových příslušníků vyplývá, že přestávky na jídlo a oddech buď nečerpali, neboť pro jejich čerpání nebyl dán prostor, nebo je čerpali mimo plánovanou dobu až tehdy, kdy bylo možné přestávku čerpat, anebo ji vůbec nevyužívali.
27. Žalobci nesouhlasili s tvrzením, že není zadokumentován žádný případ, kdy by byla nemožnost čerpat naplánovanou přestávku hlášena nadřízeným příslušníkům. V průběhu řízení žalobci označili jim dostupné důkazní prostředky, především výslechy svědků, kteří popsali, jak služba ve věznici probíhá. Pro podporu své argumentace odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 As 260/2018-43, podle nějž je pro danou věc mnohem významnější hodnocení smyslu institutu přestávky ve službě na jídlo a odpočinek a jeho právní význam, než otázka týkající se toho, jak často došlo k tomu, že nebylo možné přestávky čerpat.
28. Probíhající řízení je pak podle žalobců jako každé jiné správní řízení, respektive řízení ve věcech služebního poměru, ovládáno zásadou materiální pravdy. V této souvislosti odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2015, č. j. 3 Ads 112/2014-31.
29. Zdůraznili rovněž, že před Městským soudem v Praze byl řešen obdobný případ v rozsudku sp. zn. 8 Ad 13/2011. Městský soud v Praze dospěl k závěru, že během čerpání přestávky se policista nacházel přímo na svém pracovišti nebo v jeho bezprostřední blízkosti a byl připraven kdykoliv se na své pracoviště okamžitě vrátit, stejně jako tomu je v případě žalobců. Pro podporu své argumentace žalobci odkázali také na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 260/2018. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud zejména upozornil na to, že pro zajištění přestávky ve smyslu § 60 odst. 1 a 2 zákona o služebním poměru je nutné, aby byla vždy zajištěna dostatečná možnost zastoupení příslušníka, který by přestávku na jídlo a odpočinek chtěl čerpat. Pokud taková substitute zajištěna není, je nutno službu příslušníka považovat za nepřerušitelnou.

30. Podle žalobců žalovaný ve shodě s ředitelem věznice tvrdil, že na pohyblivých stanovištích nemusí docházet ke střídání příslušníků. Postačuje, že stanoviště příslušníka, který čerpá přestávku ve službě na jídlo a odpočinek, může zastávat jiný příslušník, který koná službu na jiném pohyblivém strážním stanovišti v témže střeženém objektu. Uvedený názor žalovaného však zásadním způsobem nekoresponduje s názorem soudu ani s právní úpravou výkonu služby na strážních stanovištích.
31. Žalobci upozornili na úpravu obsaženou v § 4 písm. c) NGR č. 5/2016, podle níž je příslušník povinen vykonávat službu na určeném stanovišti nebo na vymezeném úseku, neodvracet pozornost od výkonu služby, neprovádět činnost, která nesouvisí s výkonem dozorčí služby a neopouštět stanoviště bez souhlasu nadřízeného nebo dokud nebude střídán nebo odvolán. Žádný vnitřní předpis pak střídání příslušníků k zajištění přestávek neřeší. Určuje pouze způsob střídání jednotlivých denních a nočních směn příslušníků.
32. Podle žalovaného však příslušník opouští své pohyblivé stanoviště i proto, aby vystřídal příslušníka na pevném stanovišti. V podstatě všichni žalobci přitom v řízení při výslechu uvedli, že je při výkonu služby na stanovišti nikdo nestřídá. Žalobci v této souvislosti poukázali na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 11. 7. 2022, č. j. 59 Ad 5/2021-70, podle nějž závěr o působení příslušníků na daných stanovištích postrádal v tamní věci přezkoumatelné odůvodnění mající oporu ve správním spise.
33. K argumentaci žalovaného, že žalobci nehlásili svému nadřízenému nečerpání či neodčerpání přestávky, žalobci poukázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, č. j. 8 As 160/2018-42, v němž je uvedeno, že nelze přenášet odpovědnost za čerpání přestávek na samotné policisty. Bylo totiž povinností nadřízených, aby v daném případě kontrolovali, zda policisté přestávky čerpají.
34. Skutečnost, že žádný předpis nenařizuje příslušníkům být i při čerpání přestávky ve spojení, podle žalobců nelze brát doslovně. Jedná se o jakýsi letitý úzus, který příslušníci dodržují již tradičně. Ten však nevznikl z vůle žalobců, neboť k takovému omezení by se těžko podrobili bez příkazu. Nepochybně vychází z nařízení vedoucích příslušníků z dávné minulosti. Za nepřesvědčivé považovali žalobci také tvrzení žalovaného, že přestávky v práci nečerpají dobrovolně.
35. Podle žalobců sám ředitel věznice potvrdil, že se střídání, ani zastupování nikde neeviduje a neexistuje jakýkoliv přezkoumatelný přehled o tom, jakým způsobem byla nebo nebyla přestávka vyčerpána. V souvislosti se zavedenou praxí čerpání přestávek je podle žalobců nepodstatné, z jakého důvodu tak příslušníci činí, je však nezbytné vycházet z toho, že k daným situacím dochází. Jednání příslušníků je pak podle žalobců nezbytné posuzovat rovněž s analogickým odkazem na § 556 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Je tak nutné vycházet z materiálního hlediska a zjistit, zda skutečně k čerpání přestávek došlo řádným způsobem.
36. Žalobci proto odmítli argumentaci žalovaného, podle níž je jasné, že účastníci řízení nemusí být na příjmu, nemusí mít zapnutou vysílačku a mohou opustit areál věznice, neboť tato omezení nejsou stanovena jakýmkoliv právním či služebním předpisem. Závěrem konstatovali,

že v předmětné věci se v rámci nastavené a služebními orgány tolerované praxe v žádném případě nejednalo o řádné čerpání přestávek.

37. S ohledem na výše uvedenou argumentaci žalobci navrhovali napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení s tím, že požadovali náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

38. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného i prvostupňového rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby. Odmítl přitom, že by byli vyslechnuti pouze účastníci řízení a vedoucí příslušníci, což ilustroval citací svědeckých výpovědí dalších příslušníků. Žalovaný také připomněl, že pokud příslušník přestávku nevyužil nebo ji čerpal mimo plánovanou dobu, neznamená to automaticky porušení zákona o služebním poměru a vznik nároku na proplacení přestávky. V tomto směru žalovaný i ředitel věznice došli ke shodnému závěru, že žalobcům bylo v rozhodné době objektivně umožněno, aby přestávku na jídlo a odpočinek čerpali v zákonném rozsahu.
39. V podrobnostech žalovaný odkázal na prvostupňové rozhodnutí ředitele věznice, který podrobně vylíčil faktický výkon služby ve Věznici Stráž pod Ralskem, a to nejen s ohledem na specifika jednotlivých druhů služeb, ale i ve vztahu k jednotlivým služebním stanovištím, na nichž žalobci vykonávali v rozhodné době službu. V tomto žalovaný odkázal mimo jiné na podrobnou analýzu obsaženou v prvostupňovém rozhodnutí, která je současně odrazem vnitřních předpisů založených ve správním spise. Žalovaný znovu připomněl, že žalobci ve svých výpovědích nebyli schopni podpořit svá tvrzení uvedením ani jednoho konkrétního případu, kdy jim nebylo umožněno řádně čerpat přestávku na jídlo a odpočinek.
40. K odkazu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, č. j. 8 As 260/2018-43, žalovaný citoval rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 10. 2. 2022, sp. zn. 59 Ad 3/2021, který je dle jeho názoru na věc přílehavější a z něž vyplývá, že je i zájmem žalobců, aby namísto obecných proklamací označili na základě obsahu správního spisu konkrétní případy, v nichž došlo k porušení podmínek § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru. Svou argumentaci dále podpořil odkazy na rozsudky Městského soudu v Praze, ze dne 15. 2. 2021, sp. zn. 3 A 113/2018, a Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, sp. zn. 1 Azs 367/2018, z nichž dovozoval, že nelze po správním orgánu v návrhovém řízení požadovat, aby si konkrétní okolnosti sám dohledával.
41. Žalovaný dále zdůraznil, že faktická možnost čerpání přestávek na jídlo a odpočinek byla potvrzena též denními rozkazy, založenými ve správním spise, ze kterých je zřejmé, že přestávky jsou příslušníkům ve Věznici Stráž pod Ralskem plánovány v souladu se zákonem o služebním poměru. Z denních rozkazů, respektive jejich příloh, je zcela patrné čerpání přestávek na jídlo a odpočinek. U každého příslušníka je tato skutečnost zaznamenána zvlášť, a to včetně uvedení, zda přestávku fakticky čerpal či nikoliv, a s uvedením konkrétního času, kdy k tomu došlo.
42. Dále žalovaný konstatoval, že ředitel věznice ve svém rozhodnutí podrobně popsal jednotlivá stanoviště s určením, zda se jedná o stanoviště pevná či pohyblivá. Doplnil, že spíš než jako prostor je tak třeba představit si dozorčí stanoviště coby soubor povinností vztahující se ke konkrétnímu bodu ve věznici. Způsob, jakým ředitel věznice výkon služby

na těchto stanovištích popsal, má oporu ve vnitřních předpisech i dalších důkazech založených ve správním spise. Shrnul tedy, že ve Věznici Stráž pod Ralskem je jasně nastavený systém střídání a zastupování příslušníků, který zajišťuje řádné čerpání přestávek na jídlo a odpočinek. Na základě analýzy stanovišť v prvostupňovém rozhodnutí bylo potvrzeno, že je ve směně dostatek příslušníků, aby se mohli vzájemně zastupovat a střídat. To je podloženo mimo jiné denními rozkazy, resp. jejich přílohami, jejichž pravdivost ztvrzují příslušníci svým podpisem.

43. Odkazy na další rozsudky uvedené v žalobě žalovaný hodnotil tak, že nejsou přílehlivé na situaci ve Věznici Stráž pod Ralskem, neboť se týkají jiných skutkových okolností a jiných bezpečnostních sborů, v nichž je zcela jiná situace. Svou argumentaci přitom podpořil odkazem na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 10. 2. 2022, sp. zn. 59 Ad 3/2021, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2022, č. j. 9 As 89/2021-65.
44. K odkazu žalobců na § 4 písm. c) NGR č. 5/2016 žalovaný uvedl, že čerpání přestávky na jídlo a odpočinek nespadá pod výkon služby a je zcela na volbě příslušníků, co po vymezený čas přestávky na jídlo a odpočinek budou dělat.
45. Odkaz na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 11. 7. 2022, č. j. 59 Ad 5/2021, shledal žalovaný rovněž nepřiléhavým, neboť skutečnost, zda se jedná o stanoviště pevné nebo pohyblivé plyne z Rozpisu dozorcích a strážních stanovišť, a otázkou rozdělení strážních a dozorcích stanovišť vyplývajícího ze založené dokumentace se ředitel věznice podrobně zabíral ve svém prvostupňovém rozhodnutí.
46. Dodal rovněž, že ve Věznici Stráž pod Ralskem není odpovědnost za čerpání přestávek přenášena na samotné příslušníky, jak tvrdili žalobci v žalobě. Odpovědnost za koordinaci služby podřízených příslušníků mají jejich nadřízení, zejména IDS pro příslušníky zařazené na oddělení výkonu trestu, případně ISS pro příslušníky zařazené na oddělení vězeňské stráže. Každému příslušníkovi je po příchodu do služby oznámen časový rozvrh služby včetně plánované přestávky ve službě. Tyto skutečnosti pak vyplývají z vnitřních předpisů určených právě jmenovaným inspektorům.
47. Žalovaný v této souvislosti zopakoval, že pokud mají žalobci za to, že byli zkráceni na svých zákonných právech a přestávka jim neměla být odečtena, měli tuto situaci nejprve řešit se svými nadřízenými. S odstupem let je potom téměř nemožné zjistit, ve které dny a za jakých okolností u žalobců k vyčerpání přestávky nedošlo, a to zvláště za situace, kdy ani sami žalobci nejsou schopni žádný takový konkrétní den označit.
48. S námitkami, podle nichž se má v situaci, kdy jsou příslušníci i při čerpání přestávky na příjmu, jednat o jakýsi letitý úzus, se žalovaný rovněž neztotožnil. V rámci celého řízení bylo dostatečně prokázáno, že neexistuje žádná interní právní norma, která by příslušníkům nařizovala mít v době přestávky zapnutou vysílačku či ukládala příslušníkům povinnost být dostupní. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 40/2020-78 povinnost příslušníka zasáhnout v případě zcela mimořádných situací nevylučuje samo o sobě jejich možnost čerpat přestávku na jídlo a odpočinek.
49. Tvrzení žalobců, že služební funkcionáři nemají jakýkoliv přezkoumatelný přehled, jakým způsobem byla nebo nebyla přestávka vyčerpána, je dle žalovaného zcela nedůvodné, neboť evidence přestávek na jídlo jakožto součást denního rozkazu je podkladem při hromadných

směnových výkazech, které podepisují všichni příslušníci na konci každého jednotlivého měsíce s konkrétním počtem odsloužených hodin, a to po odečtu přestávek na jídlo. Platí, že svými podpisy s takovýmto výkazem souhlasili bez výhrad. Příslušníci současně stvrzují svým podpisem po ukončení směny, že měli řádně čerpanu přestávku na jídlo a odpočinek.

IV. Replika žalobců

50. Žalobci v podané replice nesouhlasili s tvrzením, že není porušením zákona nevyužití přestávky. Žalovaný sice správně uvedl, že čerpání přestávky je právem příslušníka, ale opomněl, že každému právu jedné strany služebního poměru odpovídá povinnost druhé strany. Právu na čerpání přestávky odpovídá povinnost tuto přestávku v dané době poskytnout.
51. V další části repliky žalobci rozporovali úvahy žalovaného o dispoziční povaze řízení. Považovali je za absurdní a dovozené z neúplné citace rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, sp. zn. 1 Azs 367/2018, neboť žalovaný úmyslně vypustil část textu ve znění *„Nelze ovšem pominout, že obecná povinnost správních orgánů opatřovat podklady pro rozhodnutí a postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, je doplňována povinností účastníků řízení poskytnout potřebnou součinnost, případně označit důkazy na podporu jejich tvrzení (§ 50 odst. 2 a § 52 v návaznosti na § 3 správního řádu).“* Podle žalobců tedy bylo vyjádřením žalovaného zpochybněno tvrzení, že v předmětném řízení byl zcela jednoznačně zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, tedy, že žalobci v rozhodném období měli faktickou možnost čerpat přestávky na jídlo a odpočinek a tyto fakticky čerpali.

V. Posouzení věci krajským soudem

52. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
53. Podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na přestávku ve službě na jídlo a odpočinek, nejdéle po každých 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby, jestliže služební funkcionář nerozhodne na žádost příslušníka jinak, a to při trvání směny a) do 9 hodin v rozsahu 30 minut, b) nad 9 hodin v takovém rozsahu, aby jedna přestávka činila 30 minut a ostatní přestávky činily nejméně 15 minut. Podle odstavce 2 téhož ustanovení se přestávka ve službě na jídlo a odpočinek nezapočítává do doby služby.
54. Podle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru, jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek.
55. Podle § 45 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru je příslušník povinen dodržovat služební kázeň. Podle § 46 odst. 1 téhož zákona, služební kázeň spočívá v nestranném, řádném a svědomitém plnění služebních povinností příslušníka, které pro něj vyplývají z právních předpisů, služebních předpisů a rozkazů. Podle § 5 odst. 3 zákona o služebním poměru je služební předpis pro příslušníky závazný.

56. Podle § 390 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, kdo v dozorčí nebo jiné službě, byť i z nedbalosti, poruší předpisy nebo pravidla této služby, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok. Podle odstavce 2 téhož ustanovení bude pachatel potrestán odnětím svobody až na dvě léta, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 zvlášť závažný následek, jemuž byl povinen zabránit.
57. Podle § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru je služební funkcionář povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Podle odst. 4 citovaného ustanovení služební funkcionář hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti. Zásada volného hodnocení důkazů zakotvená v § 180 odst. 4 zákona o služebním poměru neznámá, že by závěry správního orgánu o skutkové stránce věci mohly být výsledkem libovůle. Skutkové závěry správních orgánů musí vyplynout z racionálního myšlenkového procesu odpovídajícího požadavkům formální logiky, v jehož rámci bude důkladně posouzen každý z provedených důkazů jednotlivě a zároveň budou veškeré důkazy posouzeny v jejich vzájemné souvislosti. Úvahy ohledně hodnocení provedených důkazů musí být v rozhodnutí správních orgánů přezkoumatelným způsobem vyjádřeny a podléhají přezkumu správních soudů. Vyskytnou-li se mezi jednotlivými důkazy rozpory, je správní orgán v takové situaci povinen důkazní postup řádně popsat a logicky i věcně přesvědčivě odůvodnit, jakým způsobem se s těmito rozpory vypořádal a z jakých důvodů uvěřil jedné ze vzájemně protichůdných skutkových verzí (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2006, č. j. 6 As 47/2005-84).
58. Podle § 181 odst. 5 věty první zákona o služebním poměru v odůvodnění služební funkcionář uvede důvody vydání rozhodnutí, z jakých podkladů vycházel při rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při jejich hodnocení a při výkladu právních a služebních předpisů, jakož i způsob, jakým se vypořádal s návrhy a námitkami účastníka a s jeho vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
59. Klíčovou právní otázkou posuzovaného případu je, zda byla na různých odděleních Věznice Stráž pod Ralskem zabezpečena přestávka ve službě na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, nebo zda šlo pouze o přiměřenou dobu na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru. Smyslem a účelem této úpravy je poskytnutí přestávky na jídlo a oddech, což v případě příslušníků Vězeňské služby ČR znamená přerušování služby. Aby bylo možné konstatovat, že výkon služby lze přerušit, musí být příslušníkům umožněno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek nezpochybnitelným způsobem. Čerpání přestávek by tedy mělo být umožněno formálně v souladu s právními předpisy a služebními předpisy, případně rozkazy tak, aby bylo zřejmé, že po celou dobu přestávky nemusí v zásadě plnit žádné služební povinnosti a úkoly spojené se stanovišti, na která jsou veleni, a mohou se věnovat pouze tomu, aby se najedli a odpočinuli si (srov. s rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 13. 7. 2021, č. j. 55 Ad 2/2020-147, či

rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, č. j. 8 As 257/2018-44, nebo ze dne 17. 8. 2022, č. j. 9 As 89/2021-65).

60. Judikatura Nejvyššího správního soudu v minulosti vymezila určitá kritéria, na jejichž základě

lze posoudit, zda příslušníci různých bezpečnostních sborů mohli během nepřetržité služby čerpat a čerpali přestávku ve službě na jídlo a odpočinek podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, která se jim nezapočítává do doby služby, nebo zda šlo ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, takže jim byla fakticky zajištěna podle tohoto ustanovení pouze přiměřená doba na jídlo a odpočinek, která by se jim do služební doby započítala. Z této judikatury plyne, že pod § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru je třeba zařadit zejména situace, kdy sice příslušník může konzumovat jídlo, je však stále dosažitelný a připravený přerušit přestávku v případě potřeby, přičemž služba je zorganizována tak, že taková potřeba běžně nastává, jak ukazuje příklad připravenosti inspektora dopravního inspektorátu územního odboru Jeseník k výjezdům v případě nahlášení dopravní nehody v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, č. j. 8 As 257/2018-44, či příklad policistů v Integrovaném operačním středisku Jihlava, kteří v důsledku podstavu byli i v době konzumace jídla se sluchátky neustále připraveni v případě potřeby okamžitě reagovat, popřípadě obědvali u pultu operačního střediska, jak plyne z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2015, č. j. 8 Ad 13/2011-53.

61. Přímou aplikaci § 60 odst. 1 a odst. 3 zákona o služebním poměru Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 7. 2019, č. j. 8 As 160/2018-42, konstatoval, že *„není rozhodné to, zda se jednalo o nepřetržitý výkon služby, ale to, zda možnosti pracoviště čerpání přestávek umožňovaly. I kdyby byl výkon služby přerušitelný a zastupitelnost by byla ve služebních předpisech předpokládána, ale samotné pracovní prostředí a vytíženost příslušníků by fakticky čerpání přestávek ve službě na jídlo a odpočinek neumožňovala, bylo by nutné dospět k závěru, že čerpané přestávky měly povahu pouze přiměřené doby na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru.“*
62. Nejvyšší správní soud dále v rozsudku ze dne 8. 11. 2022, č. j. 7 As 187/2022-26 shrnul, že *„rozhodující pro závěr o „přerušitelném“ výkonu služby je skutečná, personálně zajištěná zastupitelnost, prokazatelně existující organizační, technické, resp. technologické zabezpečení čerpání přestávek a absence omezení, jež objektivně znemožňují čerpat celou přestávku v zákonné délce a standardu podle vlastního uvážení (např. pohotovost). Závěr o faktické možnosti čerpání přestávek – zajištěné skutečnými i normativními opatřeními (služebními předpisy) – je tudíž nezbytný pro učinění závěru, zda se na daném pracovišti jedná či nejedná o výkon služby, jejíž výkon nemůže být přerušen podle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru.“*
63. Zdejší soud k výše uvedenému dodává, že se obdobnou problematikou rovněž zabýval v rozsudku ze dne 11. 7. 2022, č. j. 59 Ad 5/2021-70. Dospěl přitom k závěru, že žalovaný ve věci dvou dozorců, sloužících na pohyblivých stanovištích ve věznici Stráž pod Ralskem, zatížil své rozhodnutí nedostatky, jež vedly k jeho zrušení. Tyto nedostatky spočívaly zejména ve způsobu vysvětlení charakteru stanovišť obou žalobců a z něj dovozovaných závěrů a v nedostatečné návaznosti napadeného rozhodnutí na obsah relevantních služebních předpisů. Zde přezkoumávaný případ je poněkud komplikovanější z důvodu většího počtu žalobců,

kteří sloužili na vícero stanovištích, podstata argumentace uvedená v citovaném rozsudku je však použitelná i na tento případ.

64. V nyní posuzované věci žalobci namítali neexistenci organizační struktury, jež by umožňovala řádné čerpání přestávek. Tvrdili především, že absence povinnosti střídat příslušníky na pohyblivých stanovištích za účelem čerpání přestávky nekoresponduje s názorem soudu ani s právní úpravou výkonu služby na stanovištích.
65. Charakter stanovišť, na nichž příslušníci sloužili, a s tím související organizační zabezpečení čerpání přestávek popsal ředitel věznice v prvostupňovém rozhodnutí. Žalovaný pak na jeho argumentaci v napadeném rozhodnutí pouze odkazoval a v podrobnostech ji nikterak nerozvíjel. Prvostupňové rozhodnutí tak nese těžiště veškeré argumentace týkající se způsobu čerpání přestávek ve věznici Stráž pod Ralskem. Za klíčovou soud považuje skutečnost, že jednotlivá stanoviště byla rozdělena podle toho, zda náleží strážní nebo dozorčí službě. Na výkon služby obou složek totiž dopadají rozdílné vnitřní předpisy a čerpání přestávek má být organizováno jinak. Soud proto pro přehlednost posuzoval způsob čerpání přestávek ve službě na jídlo a odpočinek uvedený v prvostupňovém rozhodnutí pro dozorčí a strážní službu odděleně, přestože k těmto specifikům žalobci nikterak nepřihlíželi při tvorbě své žalobní argumentace.
66. Dozorčí služba má podle prvostupňového rozhodnutí tři různé druhy stanovišť. Jedná se o stanoviště IDS, jedno stanoviště pevné a ostatní pohyblivá. Příslušníci velení na pohyblivých stanovištích, případně na stanovišti IDS, nemusí být podle ředitele věznice po celou dobu služby přítomni pouze na stanovišti, což znamená, že dozorce na takových stanovištích není třeba střídat za účelem čerpání přestávky na jídlo a odpočinek. V době jejich nepřítomnosti je zastupuje jiný dozorce se stejnými pravomocemi. Na stanovišti pevném ke střídání dochází, jeho mechanismus však neupravuje žádná interní norma. Opuštění stanoviště dozorcem pak není řešeno ani v Rozpisu dozorčích stanovišť.
67. Podle § 89 odst. 2 NGR č. 5/2016 účinného od 1. 4. 2016 se podle druhu a způsobu obsazování dozorčí stanoviště dělí na: a) vnější, b) vnitřní, c) pevná, d) pohyblivá, e) stálá a f) dočasná.
- Podle odst. 3 druh, počet a rozmístění strážních stanovišť ve věznici, včetně střeženého pracoviště, stanoví ředitel příslušné věznice rozpisem dozorčích stanovišť. Stanovené počty, zásady a rozmístění jednotlivých dozorčích stanovišť a vymezených úseků v rámci dozorčího stanoviště nelze bez souhlasu ředitele věznice nebo ústavu rušit nebo měnit. Podle odst. 4 při rozhodování o druhu, počtu a rozmístění strážních stanovišť se přihlíží zejména: a) k typu věznice nebo střeženého objektu; b) k umístění a rozloze střeženého objektu, přilehlé zástavbě, komunikacím a členitosti terénu; c) ke stavebně technickému zabezpečení a využívaným technickým prostředkům, spojovacím a signálně zabezpečovacím prostředkům.
68. Podle § 4 písm. c) NGR č. 5/2016 příslušník vězeňské služby zařazený k výkonu dozorčí služby na jednotlivých stanovištích nebo na vymezených úsecích při plnění dalších stanovených úkolů, jakož i při vystupování na veřejnosti je dále zejména povinen vykonávat službu na určeném stanovišti nebo na vymezeném úseku, neodvracet pozornost od výkonu služby, neprovádět činnost, která nesouvisí výkonem dozorčí služby a neopouštět stanoviště nebo vymezený úsek bez souhlasu nadřízeného nebo dokud nebude střídán nebo odvolán.
69. Podle § 54 odst. 1 NGR č. 5/2016 inspektor dozorčí služby výkonu trestu koordinuje výkon dozorčí služby ve směně [písm. a)] a řídí, organizuje a kontroluje činnost podřízených

dozorců

na jednotlivých stanovištích v ubytovnách odsouzených nebo na vymezených úsecích [písm. c)].

70. Podle § 57 NGR č. 5/2016 dozorce oddělení výkonu trestu při výkonu služby na stanovišti v ubytovně odsouzených, jakož i v přijímacím, nástupním, výstupním oddílu věznice, nebo na vymezeném úseku, je povinen zejména při nástupu do služby převzít fyzicky odsouzené, vést trvalý, aktuální přehled o odsouzených na určeném stanovišti nebo na vymezeném úseku, zajišťovat zde kázeň a pořádek [písm. a)]; zajišťovat plnění denního časového rozvrhu odsouzených, osobně zajišťovat určené akce organizované mimo ubytovnu odsouzených, zajišťovat provádění vycházek a provádění fyzických prověrek stavu odsouzených [písm. d)].
71. Ve spise je dále založen ředitelem věznice schválený vnitřní předpis nazvaný Povinnosti pro výkon dozorcí služby. Dle bodu 20 tohoto dokumentu je jednou z povinností IDS nepřipustit opuštění dozorcího stanoviště bez řádného vystřídaní. Jestliže je povinností IDS nepřipustit opuštění stanoviště příslušníkem bez vystřídaní, pak závěr služebních funkcionářů o tom, že příslušníci mohou za účelem čerpání přestávky své stanoviště prostě opustit, nemá oporu ve výše označených podkladech, které jsou součástí správního spisu. Ředitelem věznice popsání čerpání přestávky bez řádného vystřídaní ostatně odporuje i znění § 4 písm. c) NGR č. 5/2016, podle nějž je příslušník povinen vykonávat službu na určeném stanovišti nebo na vymezeném úseku a neopouštět stanoviště nebo vymezený úsek bez souhlasu nadřízeného nebo dokud nebude střídán nebo odvolán. K obdobným závěrům přitom dospěl i Krajský soud v Praze v již citovaném rozsudku č. j. 55 Ad 2/2020-147.
72. Správní spis nadto neobsahuje vnitřní předpisy nebo jiné podklady, jimiž by byly podepřeny závěry služebních funkcionářů ohledně absence nutnosti střídání příslušníků na pohyblivých stanovištích a jejich možnosti opustit stanoviště za účelem čerpání přestávky na jídlo a odpočinek. Sám ředitel věznice ostatně v prvostupňovém rozhodnutí připustil, že střídání příslušníků na stanovištích žádný vnitřní předpis neupravuje. Z žádného vnitřního předpisu pak ani nevyplývá, že by dozorce v době jeho nepřítomnosti na stanovišti mohl zastoupit jiný příslušník bez toho, aby k jeho střídání došlo. Popsané nedostatky žalovaný v napadeném rozhodnutí nikterak nezhojil, když právě v podrobnostech týkajících se střídání příslušníků pouze bez dalšího odkázal na rozhodnutí prvostupňové.
73. Ředitel věznice se tedy v prvostupňovém rozhodnutí sice snažil popsat faktické fungování čerpání přestávek, při tvorbě své argumentace však nevycházel z žádných relevantních podkladů. Naopak tvrzení předkládaná ředitelem věznice odporují úpravě obsažené ve vnitřních předpisech založených ve spisovém materiálu. Skutečnost, že příslušník velený na pohyblivé stanoviště se v rámci plnění svých služebních povinností pohybuje po areálu věznice, tak podle názoru soudu bez dalšího neznamená, že pohyblivá stanoviště není třeba obsazovat, neboť příslušník na ně velený zajišťuje plnění povinností na takovém stanovišti, za něž odpovídá, byť jejich plnění není spojeno se setrváním na místě.
74. V kontextu výše zmíněných nedostatků považoval soud za podstatné vyřešit, zda se popsání situace týkala všech žalobců sloužících v dozorcí službě. Odlišně by se totiž mohla jevit situace, kdy by byl konkrétní příslušník velen pouze na pevné stanoviště č. 4, které střídáno být mělo. Jelikož se služební funkcionáři otázkami přesného zařazení jednotlivých

příslušníků ve svých rozhodnutích nezabývali, rozhodnutí nebyla v tomto směru individualizovaná, nezbyvalo než vycházet ze spisového materiálu. Za tímto účelem lze použít protokoly o výsledcích jednotlivých žalobců. Z nich vyplývá, že všichni žalobci byli veleni buď na různá dozorčí stanoviště nebo jako IDS. Protože žádný z žalobců neuvedl, že by sloužil výhradně na stanovišti č. 4, dospěl soud k závěru, že se výše uvedené závěry na všechny žalobce zařazené u dozorčí služby vztahují.

75. Obdobně lze hodnotit popis organizace čerpání přestávek i u strážní služby. Ředitel věznice v prvostupňovém rozhodnutí konstatoval, že stanoviště č. 1 až 5 jsou pevná a č. 6 až 7 jsou pohyblivá. Stanoviště VISS a ISS jsou denním rozkazem obsazována jako pohyblivá stálá, oproti tomu stanoviště ISS-O jako pevné stálé. Na pohyblivých stanovištích ke střídání nedochází. Čerpání přestávky je zabezpečeno tak, že příslušníci strážní služby velení na stanoviště č. 1 až 6 se v denní i noční směně střídají na pevných i pohyblivých stanovištích. V průběhu služby jsou všichni strážní střídáni po dvou hodinách a to tak, že za 12hodinovou službu je strážný velen 8 hodin na pevná strážní stanoviště a 4 hodiny je velen na pohyblivé stanoviště č. 7, kde nemají časově vázané úkoly, čerpání přestávek je tedy umožněno bez nutnosti hlášení střídání. V době nepřítomnosti příslušníka jej zastupuje jiný strážný se stejnými pravomocemi. Ke stanovištím VISS a ISS ředitel věznice uvedl, že čerpání přestávky si může VISS, resp. ISS koordinovat bez nutnosti střídání. Stanoviště ISS-O musí být vždy obsazeno, strážný může být vystřídan ISS, VISS nebo příslušníkem se stejnými pravomocemi, který ho zastoupí.
76. Podle § 36 odst. 1 NGR č. 23/2014 se dle druhu a způsobu obsazování strážních stanovišť rozeznávají tato stanoviště: a) vnější, b) vnitřní, c) pevná, d) pohyblivá, e) stálá a f) dočasná. Podle odst. 2 druh, počet a rozmístění strážních stanovišť ve věznici, včetně střeženého pracoviště, stanoví ředitel příslušné věznice Rozpisem strážních stanovišť. Podle odst. 3 při rozhodování o druhu, počtu a rozmístění strážních stanovišť se přihlíží zejména: a) k typům věznice nebo střeženého objektu; b) k umístění a rozloze střeženého objektu, přilehlé zástavbě, komunikacím a členitosti terénu; c) ke stavebně technickému zabezpečení a využívaným technickým prostředkům, spojovacím a signálně zabezpečovacím prostředkům. Obdobně je úprava pojata i v § 36 NGR č. 33/2019.
77. Podle § 74 písm. c) téhož NGR je strážný při plnění služebních povinností na jednotlivých strážních stanovištích nebo při eskortě, jakož i při vystupování na veřejnosti zejména povinen neopouštět strážní stanoviště, dokud nebude vystřídan nebo odvolán, byť by byl i ohrožen na životě. Obdobná úprava je obsažena v § 79 odst. 1 písm. c) NGR č. 33/2019.
78. Podle § 51 odst. 8 citovaného NGR střídání strážných na strážních stanovištích v průběhu směny ve věznicích provádí inspektor strážní služby nebo vrchním inspektorem strážní služby pověřený příslušník a na střežených pracovištích velitel eskorty, popřípadě jím určený strážný. Obdobná úprava je obsažena v § 51 odst. 8 NGR č. 33/2019.
79. Výše popsáný mechanismus čerpání přestávek v podstatě spoléhá na to, že je strážný v průběhu směny velen na pohyblivé stanoviště, které může opustit bez vystřídání, protože příslušníci na pohyblivých stanovištích nemají časově vázané úkoly. Takové odůvodnění však podle názoru soudu nemá oporu ve výše citovaných vnitřních předpisech. Pokud by totiž čerpání přestávek probíhalo tak, jak jej popsal ředitel věznice, opouštěli by všichni příslušníci strážní služby pohyblivé stanoviště v rozporu s § 74 písm. c) NGR 23/2014, resp. § 79 odst. 1 písm. c) NGR č. 33/2019. Tento rozpor pak služební funkcionáři ve svých

rozhodnutích nevysvětlili. Obdobně jako u dozorčí služby, spisový materiál neobsahuje ani jiné podklady, které by argumentaci ředitele věznice týkající se absence nutnosti střídání příslušníků na pohyblivých stanovištích podporovaly. Z vnitřních předpisů pak nevyplyvá ani to, že by mohl strážného v době jeho nepřítomnosti na stanovišti plnohodnotně zastoupit jiný příslušník bez toho, aby došlo k jeho vystřídaní.

80. Lze přitom uzavřít, že se popsaná situace týká všech žalobců zařazených u strážní služby, neboť VISS a ISS mají podle ředitele věznice čerpat přestávku bez vystřídaní a všichni ostatní strážní by měli být během směny postupně veleni na stanoviště pohyblivé, kde rovněž čerpají přestávku bez vystřídaní. Jediné stanoviště, které má být střídáno, je pevné stanoviště ISS-O. Žádný z žalobců však neuváděl, že by sloužil výhradně na tomto stanovišti. Argumentace ředitele věznice týkající se způsobu čerpání přestávek tedy dle názoru soudu trpí obdobnými nedostatky jako u služby dozorčí i ve vztahu ke strážní službě.
81. Za problematické soud dále považuje také to, že prvostupňové ani napadené rozhodnutí nikterak nezkoumá, na jakém stanovišti ten který příslušník sloužil. Takto obecné odůvodnění vystupuje do popředí zejména v případě žalobců sloužících u strážní služby, kdy jednotliví příslušníci ve svých výpovědích uváděli skutečnosti týkající se jejich zařazení, jež byly v přímém rozporu s tvrzeními služebních funkcionářů. Příkladem lze uvést výpověď žalobkyně p), jejíž přepis ředitel věznice učinil součástí prvostupňového rozhodnutí. Z ní vyplývá, že sloužila jako strážná pouze na vstupu 1A. Ostatní strážní ve svých výpovědích také uváděli pouze jedno nebo dvě konkrétní stanoviště a ředitelem věznice popsaný způsob velení, spočívající ve střídání pevných a pohyblivých stanovišť během směny, neuváděli. Těmito rozpory se pak ředitel věznice ani žalovaný nikterak nezabýval, přestože výpovědi vyvracejí jím popsaný způsob organizačního zajištění čerpání přestávek u strážní služby. V tomto ohledu soud prvostupňové rozhodnutí hodnotil jako vnitřně rozporné. Zmíněné nedostatky nezhodil ani žalovaný v napadeném rozhodnutí, neboť na argumentaci ředitele věznice pouze bez dalšího odkázal.
82. Na základě výše uvedeného lze shrnout, že aby bylo možno hovořit o přerušitelnosti výkonu služby za účelem čerpání přestávky dle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, musí být příslušníkům umožněno skutečně přerušení výkonu služby, jež bude souladné s právními a služebními předpisy. K tomuto závěru směřuje shora citovaná správní judikatura. Příslušník nemá být v průběhu přestávky v nejistotě ohledně trvání své odpovědnosti za jemu svěřené stanoviště, která by případně plynula ze služebních předpisů. V takovém případě by nebylo možno hovořit o plnohodnotném čerpání přestávky na jídlo a odpočinek dle posledně uvedeného ustanovení.
83. Hodnocení právní povahy přestávek na jídlo a odpočinek poskytovaných ve věznici Stráž pod Ralskem tak není doposud zcela jasné, neboť služební funkcionáři nevysvětlili, jakým způsobem korespondují údajně poskytované přestávky na jídlo a odpočinek dle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru se shora naznačeným obsahem vnitřních předpisů věznice, popřípadě dalších služebních předpisů vězeňské služby. Do této oblasti přitom směřovala argumentace žalobců již ve správním řízení, když výslovně zpochybňovali existenci organizačního zabezpečení čerpání přestávek. Služební funkcionáři dále dostatečně a s návazností na vnitřní předpisy nevypořádali otázku, proč není třeba příslušníky na

pohyblivých stanovištích střídat a že mohou své stanoviště opustit, aniž by bylo třeba po dobu jejich nepřítomnosti plnit jejich úkoly související se stanovištěm, aby bylo jednoznačné, že neplněním služebních povinností souvisejících se stanovištěm po stanovenou dobu nemůže být porušena služební kázeň, a kdo tedy za stanoviště, i s přihlédnutím k obsahu služebních předpisů, po dobu čerpání přestávky příslušníkem odpovídá. Stejně tak žalovaný nevysvětlil, na základě jakého vnitřního předpisu by mohl příslušníka v době jeho nepřítomnosti na stanovišti bez vystřídaní zastoupit jiný příslušník, a tím čerpání jeho přestávky umožnit.

84. Nebylo-li dostatečně zjištěno, zda není třeba příslušníky na pohyblivém stanovišti střídat, popřípadě vyřešit pouze jejich vzájemné zastupování, nelze posoudit, zda byla možnost čerpání přestávek organizačně a personálně zajištěna. Soud připomíná, že služební funkcionář byl povinen zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Své závěry proto měl mít dostatečně důkazně podloženy. Pokud tedy ředitel věznice, resp. žalovaný svá tvrzení neopíral o konkrétní ustanovení relevantních vnitřních předpisů, případně o svědecké výpovědi a další podklady, své povinnosti nedostál.
85. Pouze na závěr považoval soud za vhodné vyjádřit se k dalším námitkám žalobců, podle nichž přestávky čerpané příslušníky odpovídají pouze přiměřenému času na odpočinek proto, že musí být neustále na příjmu, musí mít i při pauze zapnutý radiopřijímač a v případě mimořádné události jsou povinni zasáhnout. K této problematice se v obdobné věci týkající se příslušníků vykonávajících službu ve věznici Plzeň vyjadřoval Nejvyšší správní soud v již citovaném rozsudku ze dne 17. 8. 2022, č. j. 9 As 89/2021-65. Konkrétně uvedl, že *„Podřazení pod § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru skutečně nevylučuje samo o sobě to, že příslušník má v době přestávky na jídlo a odpočinek na sobě výstroj a výzbroj, že ji z praktických důvodů bezpečnostních kontrol tráví přímo ve věznici či že trvá jeho povinnost zasáhnout v případě zcela mimořádných situací, jako je například útěk vězně, a pro účel takové mimořádné situace má u sebe radiopřijímač. K tomu je třeba odlišit situaci žalobců ve výše citovaných soudních rozhodnutích, kteří měli povinnost být během přestávky dosažitelní a schopní návratu v jasně dané časové lhůtě (dvě minuty v rozsudku XR proti Dopravnímu podniku hl. m. Prahy či tři minuty v nálezu sp. zn. II. ÚS 1854/20), takže šlo fakticky o dobu jejich pohotovosti; od situace stěžovatelů, které v době čerpání přestávky omezovala pouze zákonná zakročovací povinnost podle § 7 odst. 3 zákona č. 555/1992 Sb., která na ně však dopadá trvale, i mimo pracovní dobu. Příslušník, který plní úkoly vězeňské stráže, je povinen i v době mimo službu v mezích stanovených tímto zákonem a dalšími obecně závaznými právními předpisy provést služební zákrok nebo jiná potřebná opatření, páchá-li osoba ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody trestný čin nebo kázeňský přestupek, jímž je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek. (obdobně i v odst. 4).“* Soud přitom nevidí důvod, pro který by se měl od těchto závěrů ve zde přezkoumávané věci odchýlovat. Samotná skutečnost, že měli příslušníci u sebe během čerpání přestávky radiopřijímač a byli povinni v případě mimořádné události zasáhnout, tedy nemohla mít bez dalšího za následek posouzení přestávky jako přiměřeného času na odpočinek podle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru.

Na závěr soud konstatuje, obdobně jako v rozsudku ze dne 11. 7. 2022, č. j. 59 Ad 5/2021-70, že svědecké výpovědi a výpovědi účastníků v souhrnu nasvědčují tomu, že ve Věznici Stráž pod Ralskem panuje snaha příslušníkům přestávky fakticky poskytovat. Pokud jde však o právní povahu těchto přestávek (§ 60 odst. 1 nebo odst. 3 zákona o služebním poměru), není situace doposud zcela jasná, s ohledem na výše popsané nedostatky. Současně

je třeba dodat, že pokud byly případně přestávky čerpány nikoli vcelku, případně až tehdy, jak to situace dle některých výpovědí dovolila, nejedná se o přestávky ve službě na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru.

VI. Závěr a náklady řízení

86. Protože závěry žalovaného jsou v naznačeném směru nedostatečné a nenachází oporu v obsahu správního spisu, zrušil soud postupem podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. napadené rozhodnutí pro vady řízení a věc mu podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil k dalšímu řízení, a to bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 s. ř. s.
87. Vzhledem k individuální povaze nároků soud napadené rozhodnutí zrušil pouze ve vztahu k žalobcům, jejichž žaloby shledal důvodnými. Vůči příslušníkům, kteří žaloby nepodali, není tímto rozsudkem napadené rozhodnutí dotčeno.
88. V dalším řízení je žalovaný vysloveným právním názorem soudu vázán dle § 78 odst. 5 s. ř. s. Bude tedy třeba přezkoumatelným způsobem vysvětlit a doložit, jak je formálně, zejména s odkazem na vnitřní předpisy, zajištěna ve Věznici Stráž pod Ralskem právní možnost čerpat přestávky ve službě ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, přičemž skutkové závěry musí mít oporu ve spisovém materiálu
89. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V souzeném případě byli úspěšní žalobci, proto jim soud proti žalovanému přiznal právo na náhradu nákladů řízení.
90. Ty byly tvořeny zaplaceným soudním poplatkem dvaceti osmi žalobců za žalobu dle příslušné položky sazebníku soudních poplatků v celkové výši 84 000 Kč, odměnou právního zástupce za 3 úkony právní služby v celkové výši 9 300 Kč [3 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], náhradou hotových výdajů ve výši 900 Kč (3 paušály po 300 Kč za 3 úkony právní služby dle § 13 odst. 1, odst. 3 advokátního tarifu). Odměna zástupce tak včetně DPH ve výši 21 % činí 12 342 Kč. Soud uložil žalovanému, aby náklady řízení v celkové výši 96 342 Kč uhradil žalobcům k rukám jejich právního zástupce v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku. Za situace, kdy bylo žalobou napadeno jedno rozhodnutí správního orgánu a žaloba obsahuje jednotnou argumentaci týkající se shodně a společně všech žalobců, soud dospěl k závěru, že není namístě aplikovat § 12 odst. 4 advokátního tarifu, neboť přiznání náhrady nákladů řízení podle tohoto ustanovení by bylo zcela nepřiměřené objemu poskytnutých právních služeb. V daném případě totiž neexistuje žádný rozdíl mezi zastupováním jedné osoby a více osob, a to ani z hlediska převzetí a přípravy zastoupení, jež nepochybně právní zástupce žalobců nečinil ve vztahu ke každému žalobci zvlášť, ani z hlediska sepsu žaloby, která neobsahuje žádnou argumentaci individualizovanou pro jednotlivé žalobce, nýbrž výhradně stručnou argumentaci společnou pro všechny žalobce. Tento postup je pak dle názoru soudu zcela v souladu s názorem vysloveným v usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 8. 2020, sp. zn. II. ÚS 1274/19, v němž byla řešena obdobná věc týkající se Vězeňské služby České republiky a vícero žalobců.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec dne 26. duben 2023

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu